

Vergaderjaar 2021–2022

26 485

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Nr. 376

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2021

In het wetgevingsoverleg over het jaarverslag en de Slotwet BuHa-OS 2020 (Kamerstuk 35 830 XVII, nr. 12) werd uw Kamer toegezegd in september de adviezen van de sociaaleconomische Raad (SER) en het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) over de bouwstenen voor IMVO-wetgeving, de bouwstenen zelf en de stand van zaken van het EU-traject met betrekking tot IMVO-wetgeving aan te bieden. Het advies van het ATR heeft uw Kamer ontvangen op 2 juli jl. (Kamerstuk 26 485, nr. 373).

De SER daarentegen heeft zijn advies, dat voorzien was voor juli 2021, nog niet afgerond. De vertraging van het advies heeft niet alleen gevolgen voor het tijdstip van toezending ervan aan uw Kamer, het heeft ook geleid tot vertraging van het afronden van de bouwstenen voor IMVO-wetgeving. Mijn voorganger heeft aangegeven het SER-advies te willen betrekken bij de uitwerking van de bouwstenen. Deze toezegging wil ik graag gestand doen. Op basis van de reeds beschikbare onderzoeken, adviezen en consultaties zijn de bouwstenen al in voorbereiding. De bouwstenen zullen worden afgerond zodra het SER-advies beschikbaar is. Ik heb goede hoop dat dit spoedig het geval is.

Het finaliseren van de bouwstenen neemt, door voorgenoemde omstandigheden, enkele weken langer in beslag. Ik voorzie de bouwstenen in de loop van november af te kunnen ronden. Dit betekent dat ik de bouwstenen niet voorafgaand aan het reeds ingeplande jaarlijkse Commissiedebat IMVO van 27 oktober a.s. aan uw Kamer doen toekomen. Omdat ik eraan hecht de bouwstenen, bedoeld voor onze inzet in de EU, zorgvuldig met uw Kamer te bespreken, wil ik uw Kamer verzoeken het Commissiedebat met enkele weken uit te stellen, opdat deze bouwstenen bij het debat betrokken kunnen worden.

De bouwstenen voor IMVO-wetgeving worden ook verwerkt in het Nationaal Actieplan Mensenrechten en Bedrijfsleven (NAP), dat

momenteel wordt herzien. Publicatie van het herziene NAP, oorspronkelijk aan uw Kamer toegezegd voor najaar 2021, is nu voorzien voor begin 2022.

Stand van zaken EU-traject

Graag neem ik deze gelegenheid te baat om de toezegging van mijn voorganger af te doen inzake het informeren van uw Kamer over de stand van zaken van het EU-traject inzake IMVO-wetgeving.

In het werkprogramma van 2021 is opgenomen dat de Europese Commissie een wetgevend voorstel voorbereidt op het gebied van duurzaam ondernemingsbestuur en IMVO. Eurocommissaris Reynders (Justitie) werkt op dit terrein samen met Eurocommissaris Breton (Interne Markt) en vice-President Jourová (Waarden en Transparantie). Het kabinet hecht aan spoedige totstandkoming van een ambitieus wetgevend Commissievoorstel op het gebied van IMVO. Dit appel heb ik nogmaals overgebracht tijdens een bijeenkomst in Brussel in het kader van *International Chocolate Day* op 13 september jl. Voor de zomer sprak mijn voorganger al met Eurocommissaris Reynders over het aanstaande Commissievoorstel. Daarnaast vinden ambtelijk geregeld gesprekken plaats met de beleidsverantwoordelijke directoraten-generaal van de Commissie over het op handen zijnde voorstel. Het kabinet zet zich voortdurend in voor een eenduidige en gecoördineerde Europese aanpak op het gebied van IMVO. Een Europese aanpak zorgt voor meer impact in productielanden en leidt tot een gelijk speelveld voor bedrijven op de interne markt. Op EU-niveau wordt gepleit voor snelle totstandkoming van een ambitieus wetgevend Commissievoorstel op het terrein van IMVO en voor de ontwikkeling van een EU IMVO Actieplan.

Daarnaast draagt het kabinet zorg voor beleidscoherentie, bijvoorbeeld door inbreng te leveren op (wetgevende) Commissievoorstellen die raken aan IMVO. Zo publiceerde de Europese Commissie op 21 april jl. het voorstel voor een richtlijn tot wijziging van de Richtlijn Niet-Financiële Informatie (2014/95/EU). In het BNC-fiche over dit richtlijnvoorstel heeft het kabinet aangegeven dat het positief staat tegenover het voorstel en dit bovendien goed aansluit bij de inzet van het kabinet op het gebied van IMVO (Kamerstuk 22 112, nr. 3132).

Verschillende onderdelen van de Europese Commissie zijn ook op andere manieren actief op het gebied van IMVO. Zo bracht DG TRADE deze zomer een praktische handreiking uit om bedrijven in de EU te ondersteunen bij het adresseren van het risico op dwangarbeid in hun waardeketen als onderdeel van het gepaste zorgvuldigheidsproces.

Op 10 maart jl. heeft het Europees Parlement (EP) een eigen-initiatief-rapport over wetgevende maatregelen op het gebied van IMVO aangenomen. Het EP roept de Europese Commissie op met ambitieuze IMVO-wetgeving te komen. Het EP is van mening dat een IMVO-verplichting van toepassing moet zijn op alle grote ondernemingen (met 250 werknemers of meer) en op het MKB dat beursgenoteerd is óf zich in risicosectoren bevindt. Deze bedrijven zouden volgens het EP verplicht moeten worden het gepaste zorgvuldigheidsproces conform de internationale raamwerken toe te passen.

Daarnaast blijven diverse EU-lidstaten actief op het gebied van IMVO. Zo werd in Duitsland op 11 juni jl. IMVO-wetgeving aangenomen.¹ Deze wet

¹ <https://www.bmas.de/EN/Services/Press/recent-publications/2021/act-on-corporate-due-diligence-in-supply-chains.html>

voorziet in een gepaste zorgvuldigheidsverplichting voor bedrijven met 3.000 werknemers of meer (vanaf 2024 voor bedrijven met 1.000 werknemers of meer) en is gebaseerd op het gepaste zorgvuldigheidsproces zoals geformuleerd in de internationale raamwerken. In Frankrijk is reeds IMVO-wetgeving van kracht, van toepassing op bedrijven met meer dan 5.000 werknemers in Frankrijk of 10.000 wereldwijd. In België buigt het parlement zich momenteel over een initiatiefwet die voorziet in een zorg- en verantwoordingsplicht voor ondernemingen.²

Ook niet-EU lidstaten zijn actief op het terrein van IMVO. Op donderdag 10 juni jl. nam het Noorse parlement een wet aan op het gebied van transparantie, fundamentele mensenrechten en fatsoenlijk werk. Het doel van deze wet is te bevorderen dat het bedrijfsleven mensen- en arbeidsrechten respecteren en dat bedrijven hier transparant over zijn.

Sectorale samenwerking

In de beleidsnota «Van voorlichten tot verplichten: een nieuwe impuls voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemerschap» (Kamerstuk 26 485, nr. 337) is aangegeven dat de overheid partij blijft bij de huidige IMVO-convenanten voor de termijn waarvoor deze convenanten zijn afgesloten en dat zij met dezelfde inzet aan tafel blijft zitten wat betreft de onderhandelingen die al liepen toen de beleidsnota werd gepubliceerd. Op deze wijze geeft het kabinet ook uitvoering aan de uitvoering van de motie Van den Hul en Van den Nieuwenhuijzen (Kamerstuk 26 485, nr. 341) over het continueren van de ondersteuning van en betrokkenheid bij IMVO-convenanten, zoals met uw Kamer gedeeld in de Kamerbrief van 11 februari 2021 (Kamerstuk 26 485, nr. 364). In de beleidsnota en de Kamerbrief van 11 februari 2021 is ook aangegeven dat het kabinet sectorale initiatieven ten behoeve van het toepassen van gepaste zorgvuldigheid in lijn met de OESO-richtlijnen en/of impact binnen specifieke thema's of ketens wil blijven stimuleren. Momenteel worden de voorwaarden en inhoudelijke kaders voor de sectorale samenwerking nieuwe stijl ingevuld. De uitwerking van het instrument voor sectorale samenwerking hangt samen met de uitwerking van de overige elementen van de beleidsmix, in het bijzonder het element wetgeving. Vanwege wetgeving en bijbehorend toezicht verandert immers de rol van de overheid bij sectorale samenwerking. Dat betekent dat van de IMVO-convenanten in hun huidige vorm afscheid moet worden genomen. Gezien de samenhang met wetgeving kunnen de nieuwe kaders niet in 2021 worden afgerond. Zodra er meer duidelijkheid is over het nieuwe tijdspad zal ik uw Kamer hierover informeren.

Motie Van Dijk (SP)

Ik neem deze gelegenheid ook te baat om u te informeren over de uitvoering van de motie Jasper van Dijk (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2379). In deze motie verzoekt uw Kamer het kabinet in gesprek te gaan met Nederlandse pensioenfondsen die beleggen in bedrijven die actief zijn in bezet Palestijns gebied om erop aan te dringen deze investeringen terug te trekken. Op 16 september jl. is ambtelijk een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de Nederlandse pensioensector. Hierin is een toelichting gegeven op het ontmoedigingsbeleid dat het kabinet al jaren toepast, waarbij het als onwenselijk wordt beschouwd dat activiteiten van Nederlandse bedrijven direct bijdragen aan de aanleg en instandhouding van nederzettingen of dat die de aanleg of instandhouding ervan direct faciliteren.

² <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1903/55K1903001.pdf>

Daarnaast is in het gesprek onderstreept dat het kabinet in het kader van IMVO verwacht dat pensioenfondsen gepaste zorgvuldigheid toepassen bij hun investeringen. Hierbij moeten risico's op mensenrechtenschendingen in de beleggingsportefeuille in kaart gebracht worden en wordt verwacht dat fondsen hun invloed aanwenden om deze risico's bij bedrijven aan te pakken of te voorkomen. De pensioenfondsen die deelnamen aan het gesprek hebben toegelicht hoe zij hier invulling aan geven middels screening op (en uitsluiting van) hoog risico bedrijven en de dialoog die gezocht wordt met andere bedrijven in hun beleggingsportefeuille. Daarbij is nogmaals het belang onderstreept dat het kabinet hecht aan zo transparant mogelijk rapporteren over deze stappen van gepaste zorgvuldigheid door de pensioensector.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
Th.J.A.M. de Bruijn